

ประสบการณ์หมายเลข 25

ตีพิมพ์ครั้งแรก : Way (08) พฤษภาคม 2550

ผมยืนตัวแข็งต่อหน้าพ่อ หัวใจเต้นระรัว ตั้งแต่ได้รับสมุดพกคืนมาจากครู ประจำชั้นเมื่อเช้า ผมกินข้าวไม่ลง วันทั้งวันผมนึกไม่ออกว่าจะบอกพ่ออย่างไร

ผมรู้ว่าจะช้าหรือเร็วผมก็หนีความจริงไม่พ้น ปัญหาคือเรื่องนี้จะจบลง ด้วยคำเทศนาหรือไม้เรียว หรือทั้งสองอย่าง?

ในที่สุดผมก็จำใจยื่นสมุดในมือให้พ่อ

พ่อไม่เชื่อตัวเลขที่ปรากฏในสมุดพก "ได้ที่ 25 ของชั้น..."

พ่อก็น่าจะไม่เชื่อสายตาตัวเองอยู่หรอก ในเมื่อคะแนนของผมอยู่ที่ หมายเลข 1 ของชั้นเรียนมาตลอด และดำเนินลงมาเรื่อยๆ ราวกับดัชนีตลาดหลักทรัพย์ยุคฟองสบู่แตก จนถึงหมายเลข 4 และสุดท้ายในวันนี้ลงมาถึง หมายเลขที่ 25 ของชั้น ตกต่ำที่สุดในประวัติการเรียนของผม

พ่อมองหน้าผม ในที่สุดก็เริ่มอ่านข้อความในหัวข้อ *ความเห็นและข้อเสนอแนะของครู...*

"รู้สึกว่าการเรียนตกต่ำลงกว่าเดิม

ขอให้กระตือรือร้นเข้าให้มาก

เห็นจะเล่นสนุกมากกว่าเรียน"

(ลายเซ็น ครูนิยม แสนทอง ครูประจำชั้น ป. 7 ก.)

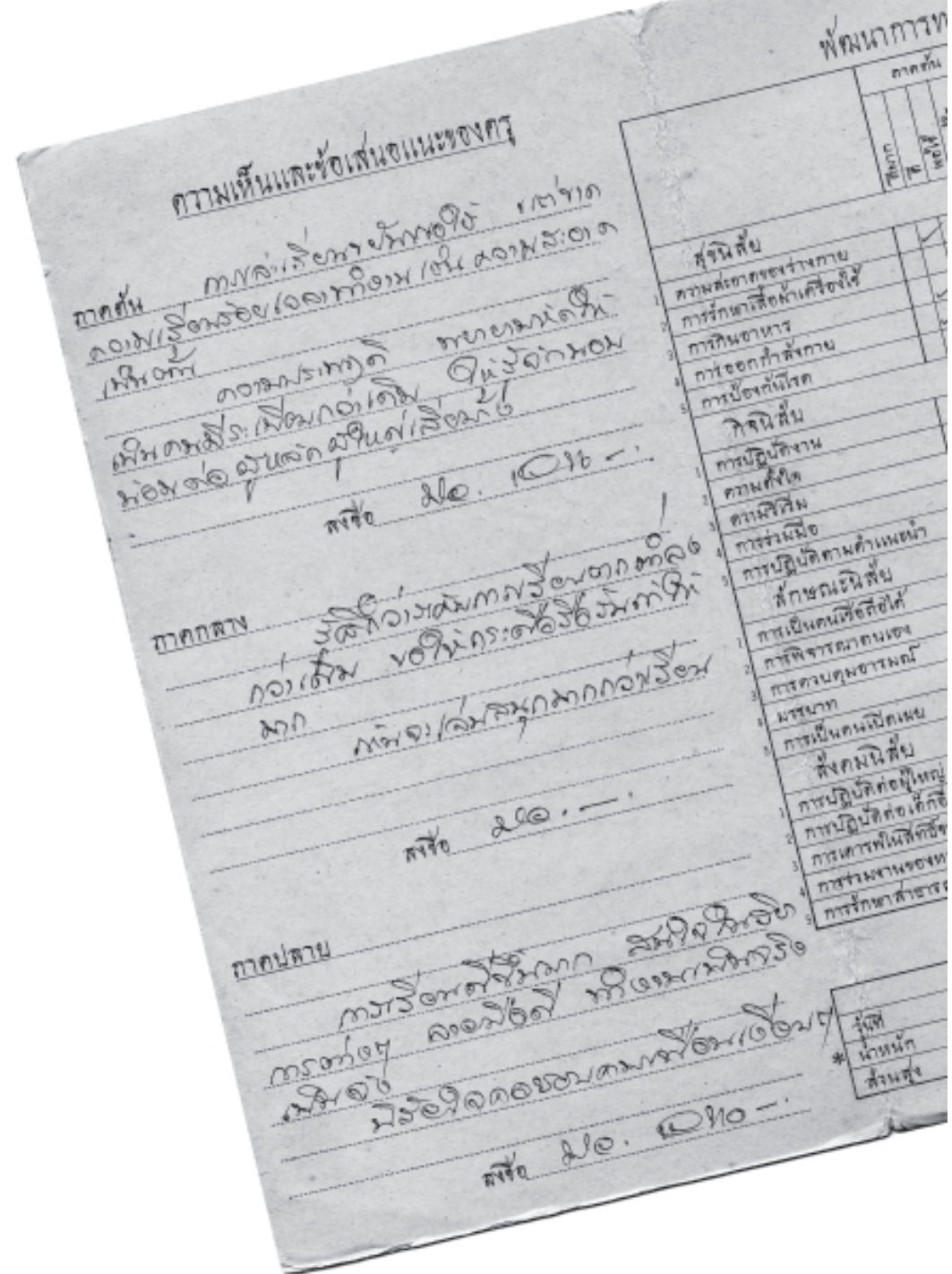
พ่ออ่านสองสามประโยคนั้นอย่างเงิบๆ ซ้ำๆ พ่ออ่านเขียนภาษาไทยได้ ซ้ำกว่าภาษาจีนหลายเท่า ผมนึกภาวนาให้พ่ออ่านไม่ออก หรือไม่ก็อ่านและตีความว่าเป็นคำชม เพราะลายมือของครูค่อนข้างหวัด แต่ภาษาไทยของพ่อ ดีกว่าที่ผมคิด

ใจผมแป้วลงเรื่อยๆ ทุกวินาทีที่โลกหมุนรอบตัวเอง

ในที่สุดพ่อก็เงยหน้าขึ้นมองผม "นี่หมายความว่าอย่างไร - เห็นจะเล่นสนุกมากกว่าเรียน...?"

ผมอยากหายตัวไปจากโลกนี้อย่างถาวร

ผมรู้ว่าพ่อภูมิใจในตัวผมมาแต่เด็ก เมื่อผมย้ายจากสถานศึกษาแรกในชีวิตของผม โรงเรียนวิริยเธียรวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนชั้นประถมขนาดเล็ก มาเข้าที่โรงเรียนแสงทองวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนคาทอลิก ผมสอบได้ที่ 1 ของชั้น รวดทุกภาคเรียน ผมเชื่อว่าพ่อคงรู้สึกดีใจเงิบๆ ในฐานะพ่อของลูกสิบคน

ทำงานตัวเป็นเกลียววันละสิบสี่ชั่วโมงโดยไม่เคยมีวันหยุดเสาร์อาทิตย์และวันหยุดราชการ หากเงินเป็นค่ากินค่าเรียนของลูกทุกคน เป็นภาระที่ยิ่งใหญ่และหนักอึ้งไม่แพ้ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สิ่งเดียวที่พ่อหวังคือผลการเรียนที่น่าพอใจของลูก และผมก็ไม่เคยทำให้พ่อผิดหวังจนกระทั่งวันนี้

หลังจากการเทศนาที่สั้นกว่าที่คาด และโชคดียังยิ่งที่ไม่มีไม้เรียวเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะพ่อเหนื่อยเกินไป พ่อก็ให้ผมกรอกข้อความในหัวข้อ *ความเห็น* และข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ว่า “ความเห็นเหมือนครูประจำชั้น”

แล้วบรรจงเซ็นชื่อเป็นภาษาไทย

พ่อไม่ได้เทศน์อะไรต่อ แต่ไม่จำเป็น เพียงเห็นสายตาฉายแววความผิดหวังคู่นั้น ผมก็รู้สึกผิดเต็มที่

ท่อนหนึ่งของเพลงประจำโรงเรียนคือ “น้ำเงินขาวขาวแสงทองเราน้องพี่ สามัคคีมีวินัยรักศึกษา เรียนเป็นเรียนเล่นเป็นเล่นเป็นเวลา...”

ขอโทษครับพ่อที่ผมเพลิดเพลินในเวลาเรียนไปหน่อยเดียว ผมรู้ว่ามันผิดที่อ่านนิยายมากกว่าเรียน แต่ยากเหลือเกินที่จะห้ามใจตัวเองไม่ให้เดินหลุดหายเข้าไปในโลกแห่งความฝัน

พ่อไม่น่าโทษผมที่เรียนไม่ดี ถ้าจะโทษใครหรืออะไร พ่อน่าจะโทษครูชั้น ป. 5 ของผมมากกว่า...

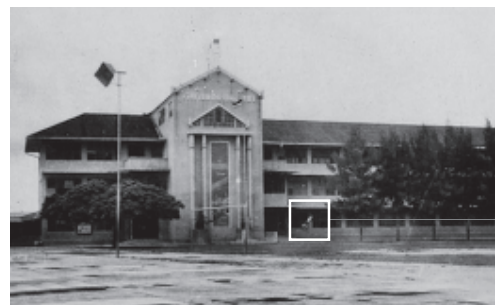
เมื่อขึ้นชั้น ป. 5 ครูคนหนึ่งบอกว่าจะพาเราไปยังสถานที่หนึ่ง พวกเราในวัย 10-11 ปีเก็บความสงสัยไว้ในใจ เดินต้อยๆ ตามครูไปยังห้องห้องหนึ่งในอาคารเรียน

ห้องไม่ใหญ่มาก แต่เต็มไปด้วยหนังสือ ครูบอกให้เราทำบัตรประจำตัวเพื่อสามารถขอยืมหนังสือจากห้องนี้ได้ เมื่อเลิกเรียนในวันนั้น เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ผมมีหนังสือเล่มหนึ่งที่ไม่ใช่เป็นของพ่อติดตัวกลับบ้าน

หนังสือเล่มแรกที่ผมยืมเป็นนิทาน ผมอ่านจบอย่างรวดเร็ว และหลงรักการอ่านทันที หลังจากนั้นเส้นทางชีวิตของผมก็เปลี่ยนไปถาวร

ผมเข้าไปขลุกในห้องนั้นบ่อยๆ ผ่านไปไม่กี่ปีเมื่อห้องนั้นขยายกว้างออกและปริมาณหนังสือเพิ่มมากขึ้น ผมก็ขอสมัครเป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์

ผมพบโลกใหม่ในห้องนี้ ตั้งแต่ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี และ

ห้องสมุดโรงเรียนแสงทองวิทยา

นิตยสาร ผมขอยืมนิยายเชิงระทึกขวัญมากกว่าหนังสือประเภทอื่น

ที่นี้เองเป็นที่ที่ผมขอยืมหนังสือ *ปริชา จักรยานข้ามสามทวีป* ของ ปริชา พิมพ์พันธ์, *สงครามผิว, ฮวนนึ่ง* ของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, *คมคน, เพชรภูธร* ของ ปกรณ์ ปิ่นเฉลียว, *สามทหารเสือ* ของ อเล็กซานเดอร์ ดุมาล์, *เกาะฟูแมนจู* ของ แซ็กซ์ โรห์เมอร์ แปลโดย รักเรียน วิทยา, *ผู้สร้างอนาคต* ของ จันตรี ศิริบุญรอด ฯลฯ

ครั้งหนึ่งผมขอยืมหนังสือเรื่อง *ของดีในอินเดีย* ของ หลวงวิจิตรวาทการ มาอ่าน เพื่อนๆ พากันหัวเราะ “ไอ้สนใจของดีในอินเดียไว้ย!” เพราะคำว่า ‘ของดี’ มีนัยแฝงในเชิงทะเลาะ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจุดตัวผมขึ้นจากหมายเลข 25 พ่อยินยอมให้ผมกระทำเรื่องบางอย่างที่ฝืนความรู้สึกละกึ่งอย่างใหญ่หลวงของพ่อ

หลังจากวิกฤตการณ์หมายเลข 25 ไม่กี่วัน พ่อบอกผมว่า “ที่ผ่านมาต้องเรียนพิเศษทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีน ยกเลิกภาษาจีนเสีย”

ผมไม่ยอมเชื่อหูตัวเอง พ่อหวังอย่างยิ่งว่าลูกทุกคนเรียนภาษาจีนถึงขั้นสูง พ่อลงแรงสอนผมเขียนอักษรจีนด้วยพู่กันและหมึกดำอยู่นานวัน ทดสอบความสามารถทางภาษาจีนของผมโดยการให้อ่านหนังสือพิมพ์ซึ่งเสียนเยอะเปื้อา และผมก็สอบตก

ตั้งแต่เด็กผมและพี่น้องทุกคนถูกส่งไปเรียนภาษาจีนโดยไม่มีข้อยกเว้น ครูสอนภาษาจีนเป็นสตรีวัยกลางคน อยู่กับหมาตัวหนึ่งในเรือนแถวเก่าๆ หลังหนึ่ง ห่างจากบ้านผมไปด้วยการเดินทางราวสิบห้านาที

พ่อไม่ยอมให้ลูกหลานลืมนรกเหง้าของตัวเอง

พ่ออ่อนเร่จากครอบครัวในเมืองจีนมาเมืองไทยด้วยตัวเปล่า วิทยาลัยเจ็ด
เริ่มต้นบทที่หนึ่งในแผ่นดินใหม่เป็นกรรมกรท่าเรือคลองเตย เดินทางขึ้นเหนือ
ล่องใต้ออยู่หลายปี ในที่สุดก็ปักหลักสร้างตัวเป็นช่างทำรองเท้า จนมีร้านทำรองเท้า
เล็กๆ ในอำเภอหาดใหญ่ เลขที่ของร้านนั้นคือ 113

ร้านเลขที่ 113 คือสถานที่ที่พ่อใช้ความคิดสร้างสรรค์ของช่างรวมกับการ
ทำงานหนักตั้งแต่เช้าตรู่จนถึง ทำรองเท้าขายเลี้ยงครอบครัว

ความลำบากเป็นเรื่องธรรมดา แรงสู้ชีวิตอยู่ในสายเลือด

พ่อไม่เคยปล่อยให้เวลาละลายไปโดยเปล่าประโยชน์ พ่อบอกเสมอว่า การ
เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของมนุษย์ การศึกษาเป็นสิ่งเดียวที่จะยกระดับใครคน
หนึ่งขึ้นไปเป็นอีกคนหนึ่ง เป็นหนทางไปสู่อนาคตที่ตัวเองต้องการ การเรียนเป็น
เครื่องมือกำหนดชะตาชีวิตของเราเอง

แม้จะต้องเลี้ยงลูกถึงสิบคน แต่พ่อยืนยันว่าลูกทุกคนต้องผ่านการศึกษา
สูงสุดเท่าที่พ่อส่งเสียได้ และพยายามรักษากระดูกงูของตน

แต่ทำอย่างไรได้? ผมเกลียดการเรียนภาษาจีน ไ้คนแรกที่ประดิษฐ์
อักษรจีนทะเลสิ่งไม่เข้าเรื่อง ทำให้คนจำนวนมากต้องเดือดร้อน

การเลิกเรียนภาษาจีนอาจทำให้ผมรู้สึกผิด แต่ก็แอบดีใจนิดๆ

ขึ้นชั้น ป. 6 เพื่อนร่วมชั้นคนหนึ่งถามผมว่า “เคยไปห้องสมุดประชาชนหรือ
เปล่า?”

ห้องสมุดประชาชน? ห้องสมุดประชาชนอะไร?

ไม่นานผมก็รู้ว่า มีสถานที่เช่นนี้อยู่ในโลกใบเล็กของผมด้วย

“อยู่ที่ไหน?” ผมถาม

“ข้ามสะพานลอย ก่อนถึงหาดใหญ่ใน”

ห้องสมุดประชาชนเป็นห้องเล็กในอาคารเก่า หนังสือวางระเกะระกะ แต่
ล้วนเป็นหนังสือที่ผมไม่เคยพบเห็นมาก่อน ที่ทำให้ผมตาลุกโพล่งก็คือ จำนวน
นิยายในห้องนี้มีมากกว่าในห้องสมุดโรงเรียนหลายเท่า

การสมัครเป็นสมาชิกห้องสมุดประชาชนง่ายกว่าที่คิด แล้วทันใดนั้นผมก็
กลายเป็นขาประจำของสถานที่แห่งนี้ ขอยืมหนังสืออ่านเล่นกลับบ้านสม่ำเสมอ
ถลาตัวเข้าไปในโลกแห่งความฝันลึกลงทุกที

ห้องสมุดประชาชนหาดใหญ่

ห้องสมุดอยู่ที่ตรงนั้นไม่นานก็ถูกรื้อเพื่อสร้างใหม่ ห้องสมุดย้ายไปแถว
สนามกีฬาหาดใหญ่ชั่วคราว ห่างจากบ้านของผมราวห้ากิโลเมตร ระยะทางไม่ใช่
ปัญหา ผมขี่จักรยานไปห้องสมุดแทบทุกวัน ที่อ่านท้ายหนังสือสองเล่มไปคืน
และหนีบอีกสองเล่มใหม่มาอ่านต่อ

ทางไปห้องสมุดประชาชนที่สร้างใหม่ต้องขึ้นสะพานข้ามทางรถไฟ การปั่น
จักรยานขึ้นสะพานลอยไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับเด็กซีโรค ผอมแห้งแรงน้อย เพราะ
หยุดปั่นไม่ได้จนกว่าจะถึงยอดสะพาน แต่ความเหนื่อยจากการปั่นจักรยานขึ้น
สะพานวันละสองรอบ ไม่อาจหยุดความอยากอ่านนิยายได้ จะหายเหนื่อยและ
รำเริงเป็นพิเศษหากเป็นวันที่ได้ยืมหนังสือของนักเขียนคนโปรด เนื่องจากบ่อยครั้ง
ต้องคอยคิวนาน

สถานที่นี้เองที่ทำให้ผมรู้จักนวนิยายเดินป่าอย่าง ล่องไพร ของ น้อย
อินทนนท์, นิยายป่าของ ซาลี เอี่ยมกระสินธุ์, เพชรพระอุมา ของ พนมเทียน
รู้จักนวนิยายทั้งสั้นและยาวของหลวงวิจิตรวาทการ เช่น พานทองรองเลียด,
กุหลาบเมาะลำเลิง, หัวรักเทวสิก ฯลฯ ชุดเหมือนแร่ของ อาจินต์ ปัญจพรรค์,
เรื่องสั้นของ มนัส จรรย์รงค์, นิยายลูกทุ่งของ ไม้ เมืองเดิม, นิยายบู๊ของ เศก
ดุสิต, ส. เนาพระราช ฯลฯ แล้วก็มาถึงโลกของนิยายจีนกำลังภายใน ประเดิมด้วย
อสูรจอมราชันย์ ซึ่งยังอ่านไม่ค่อยรู้เรื่องนัก ไปจนรู้จัก มังกรหยก และนิยาย
อื่นๆ ของกิมย้ง, ไก่เลี้ยง, อ้อเลี้ยงเซ็ง ฯลฯ โลกนิยายชนิดใหม่นี้ก็เปิดกว้าง อ่าน
กวาดหมดทั้งห้องสมุด เช่น ผาโลहित, มัจจุราชคะนอง, บ้ออ้วงตอ, กระบี่ดาวรุ่ง,
พญามารเงิน, ผู้ยิ่งใหญ่, วีรบุรุษสำราญ, หงส์ผงาดฟ้า ฯลฯ

โลกทั้งหลายเหล่านี้ขยายตัวกลืนโลกแห่งความจริงของผม...

แล้วลามเข้าไปในห้องเรียน!

เข้านั้นผมอ่านนวนิยายเรื่องหนึ่งจนถึงเวลาไปโรงเรียน นี่ก็อย่างไรไม่รู้ ยัดมันใส่ในกระเป๋าเรียน เข้าชั้นเรียนแล้วก็เสียบนิยายเล่มนั้นในลิ้นชัก

โต๊ะเรียนเป็นโต๊ะไม้ที่เปิดปิดได้จากด้านบน มีพื้นที่ให้ใส่ของ สายตาของผมมองดูกระดานดำและครูที่สอน ใจลอยลอยไปยังชะตากรรมของพระเอกในนิยายที่อ่านค้างอยู่ ตัวเอกของเรื่องจะเป็นอย่างไรหนอ...

ผมเผยอขอบโต๊ะขึ้น ดึงนิยายเล่มนั้นออกมาเปิดอ่าน

เพื่อนบางคนมองผมอย่างไม่เชื่อสายตา ไอ้ที่คงเป็นบ้าไปแล้ว อ่านนิยายในห้องเรียน หากครูจับได้จะเป็นอย่างไร...

และภายในห้องเรียน ผมหลงเข้าไปในโลกที่จอมยุทธ์เพนเจอร์ร่อนเร่ไปในยุคจักร และฝึกปรือวิทยายุทธ์จากคัมภีร์

พ่อก็ฝึกปรือวิทยายุทธ์จากคัมภีร์!

วันหนึ่งขณะเปิดลิ้นชักในตู้เสื้อผ้าของพ่อ ผมพบสมุดเล่มหนึ่ง เมื่อพลิกดูก็พบว่ามันเป็นลายมือพ่อ ลายมือภาษาไทย สมุดเล่มนั้นเป็นสมุดเรียนภาษาไทยของพ่อ

ผมหนึ่งไปครู่หนึ่ง เพิ่งรู้ว่าหลายปีมานี้ พ่อเรียนภาษาไทยเจิบๆ อย่างขะมักเขม้นคนเดียวโดยไม่ได้บอกให้ใครรู้ ชื่อหนังสือภาษาไทยเช่น *นิทานอีสป* มาเรียน จากคนที่ไม่รู้เรื่องภาษาไทยเลยจนสามารถพูดอ่านเขียนภาษาไทยได้ดีอย่างน้อยก็ในระดับที่สามารถทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้

ผมพอเข้าใจความรู้สึกของคนหวังให้ลูกเรียนภาษาที่สืบทอดต่อมาจากบรรพบุรุษ และต้องหยุดเรียนเพื่อเอาวิชาอื่นให้รอด

วิเคราะห์สถานการณ์ดู วิชาที่ผมเกลียดมี เลขคณิต ดนตรี และพลศึกษา ผมเกลียดวิชาดนตรี เพราะมันมีแต่การร้องเพลง ไม่เคยเข้าใจว่าทำไมโรงเรียนต้องบังคับให้คนที่ไม่ชอบร้องเพลงส่งเสียงร้องให้ระคายหูคนอื่นด้วย ผมเกลียดวิชาพลศึกษา ผมไม่รู้ว่าทำไมแค่การออกกำลังกายก็ต้องเรียน ยิ่งไม่เข้าใจว่าทำไมครูสอนวิชาพลศึกษาต้องประชดเมื่อเห็นเราเลี้ยงลูกฟุตบอลว่า “เล่นอย่างนี้อีกร้อยปีจะได้เป็นทีมชาติ”

ใครอยากจะทำทีมชาติ? ทำไมผมมนุษย์เราต้องแข่งขันไปเสียทุกอย่าง แม้แต่การเรียนหนังสือ?

ผมไม่หวังวิชาภาษาอังกฤษกับวิชาวาดเขียน เพราะชอบทั้งสองวิชานี้มาก ผมยังชอบวิชาวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษาไทย

วิเคราะห์สถานการณ์แล้ว สาเหตุที่คะแนนของผมร่วงเป็นเพราะผมไม่ค่อยมีเวลาทบทวนตำราเรียน มากกว่าเพราะไม่เข้าใจบทเรียน

ผมตั้งใจแล้วว่า คราวนี้ผมจะหยุดอ่านนิยายไว้ชั่วคราว เรียนหนังสืออย่างจริงจัง เป้าหมายคือก้าวขึ้นมาสู่อันดับที่ท็อปเท็นตามเดิม

อีกครั้งครูประจำชั้นยื่นสมุดพกมาให้ผม

เปิดดูหมายเลขภายในอย่างร้อนรน ใจเต้นระทึก

แม้ไม่ใช่หมายเลข 1 แต่เลขตัวเดียวก็ดีพอให้ผมรอดตายแล้ว!

คืนนั้นผมยื่นสมุดพกให้พ่อ พ่ออ่านรายงานนั้นอย่างช้าๆ ในที่สุดก็ผงกหัว

พรุ่งนี้แวะห้องสมุดก็คืนะ ไม่ได้ไปหลายอาทิตย์แล้ว ทานิยายเงินกำลังภายในมาอ่านเล่นสักเล่ม คิดถึงโลกของจอมยุทธ์เหลือเกิน...

นับจากวิกฤตการณ์หมายเลข 25 ผมไม่ได้แตะตำราเรียนภาษาจีนอีกเลย รู้สึกโล่งอกที่ไม่ต้องเรียนมันอีกแล้ว ทำไมเราต้องเรียนสิ่งที่เราไม่ชอบ ทำไมต้องรู้ภาษาจีนในเมื่อชาตินี้ผมคงไม่ไปเมืองจีน

เจ็ดปีต่อมา หลังจากอ่านนิยายเงินกำลังภายในจนหมดห้องสมุดแล้ว ผมก็ทำสิ่งที่พ่อไม่มีวันคาดถึง

ผมซื้อตำราภาษาจีนจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงและร้านหนังสือในเยาวราช แล้วเรียนภาษาจีนด้วยตัวเอง โดยไม่มีพ่อหรือใครมาบังคับ ผมอยากรู้วิถีของจอมยุทธ์จากภาษาต้นฉบับ

น่าแปลกที่ผมสนุกกับการเรียนครั้งนี้มาก ทั้งที่มันยาก ผมนึกภาพพ่อพยายามเรียนภาษาไทยด้วยตัวเอง ผมเข้าใจแล้วว่ารสชาติมันเป็นเช่นใด

การศึกษากับการมีความรู้เป็นคนละเรื่องกัน

จริงอย่างที่พ่อเชื่อ การเรียนเป็นเครื่องมือกำหนดชะตาชีวิตของเราเอง